

Maa- ja metsätalousministeri Sirkka-Liisa Anttila
Hämeenlinna 7.9.2010

UUSINVESTOINTEJA PUUNKÄYTTÖÖN JA JATKOJALOSTUKSEEN

Hyvät metsästrategiaseminaarin osallistujat

Tervetuloa uuden metsästrategian ensimmäiseen maakuntatilaisuuteen..

Tämän päivän seminaarin aiheet ovat juuri nyt todella ajankohtaisia. Keskeinen metsästrategiamme kysymys on miten lisätä työtä ja hyvinvointia metsiemme avulla. Kasvavat-han metsämme noin 100 miljoonaa kuutiometriä vuodessa. Metsät ovat loistava raaka-ainepohja uusiutuvana luonnonvarana hyödynnettäväksi biotalouden uusiin tuotteisiin, erityisesti energiaksi ja puutuoteteollisuuden tarpeisiin. Metsiemme hakkuumahdollisuudet ovat nyt noin 72 miljoonaa kuutiometriä vuosittain ja ne kasvavat edelleen noin 80 miljoonaa kuutiometriin. Viime vuosien hakkuumäärät ovat olleet keskimäärin 55-60 miljoonaa kuutiometriä, joten lisäkäytölle on runsaasti mahdollisuuksia.

Juuri nyt elämme hyvää aikaa. Metsäteollisuutemme tuotteille on jälleen kysyntää ja tuotannon määrä on kasvanut metsäteollisuudessa suhteellisesti eniten kaikista tuotannonaloista. Vilkastunut metsäteollisuustuotteiden kysyntä on heijastunut nopeasti myös puun kysyntään ja hintoihin. Alkuvuoden ostot yksityismetsistä olivat kolminkertaiset viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna, vaikka eivät vielä yltäneetkään pitkänajan keskiarvoisten määrien tasolle. Myös puunkorjuumäärät ovat lähes normaalivuoden määrissä. Heinäkuun loppuun mennessä oli hakattu noin 27 miljoonaa kuutiometriä. Kun puun hinnat samanaikaisesti nousivat, on metsänomistajienkin usko metsätalouteen alkanut palaamaan.

Pidemmällä tähtäimellä tarkasteltuna tilanne ei ole aivan yhtä valoisa. Metsäteollisuutemme on joutunut ajamaan alas kapasiteettiaan kotimaassa viime vuosien aikana. Alan työvoima on vähentynyt noin 10 000 työntekijällä lähinnä teollisuudessa. Parhaiten työllisyyttä ovat alalla ylläpitäneet metsätalous, siis puun kasvattaminen ja korjuu, sekä puutuoteteollisuus eli puusepät ja sahatavaran jatkojalostus eri tarkoituksiin kuten esimerkiksi puutaloiksi. Yhteiset haasteemme ovat siis suuret.

Yhteinen tavoitteemme on luonnollisesti hyödyntää metsävarojamme mahdollisimman täysimääräisesti. Puun käyttöä voidaan siis lisätä merkittävästikin, jopa 10-15 miljoonaa kuutiometriä vuodessa. Tarvitsemme siis kotimaahan uusinvestointeja puun käyttöön kuten puutuoteteollisuuteen, biojalostamoihin, puun energiakäyttöön sekä tietysti perinteiseen paperi- ja pakkausteollisuuteen. Puuraaka-ainetta meillä on runsaasti, kysymys kuuluu pystymmekö hyödyntämään sen entistä paremmin perinteisessä metsäteollisuudessa, puurakentamisessa, energiatuotannossa sekä uusilla aloilla kuten kemianteollisuudessa.

Parhaat mahdollisuutemme ovat juuri em. puutuoteteollisuuden kehittämisessä. Puurakentaminen on myötätulessa ja kotimaassa on alkamassa useita puukerrostalohankkeita eri

puolille Suomea. Tässä työssä hämäläiset yritykset ovat olleet koko ajan maan eturivissä. Myös puusepänteollisuuden kansainvälistämisessä on paljon mahdollisuuksia. Tavoitteena tulee olla uudet asiakaslähtöiset tuotteet ja uudet markkinat. Rohkaisisinkin Hämeessä alan yrityksiä edelleen rohkeaan kansainvälistymiseen. Kasvavaa liiketoimintaa voi rakentaa viennin avulla, johon osaamista kyllä riittää.

En unohtaisi myöskään luontoon perustuvaa liiketoimintaa. Kannustaisin hakemaan uusia mahdollisuuksia edelleen kasvavasta matkailusta ja wellbeing -liiketoiminnasta. Metsiemme hyvinvointivaikutukset ovat merkittävät ja niistäkin voi löytyä vielä uusia yritystoiminnan mahdollisuuksia.

Hyvät kuulijat, metsäalan keskeisin strategia-asiakirja on kansallinen metsäohjelma. Sitä ollaan juuri uudistamassa vastaamaan metsäalan rakennemuutoksiin. Ohjelman muutokset on valmisteltu laajan sidosryhmäyhteistyön pohjalta ja väliarvioinnin tuloksia hyödyntäen. Muutosten valmistelussa tiedostettiin, että metsäalalla on keskeinen rooli kestävän kehityksen edistämässä ja mahdollisuudet talouslaman vaikutusten korjaamiseen. Metsäsektorista on mahdollista kehittää seuraavien vuosikymmenten aikana bioklusteri, joka tuottaa materiaaleja ja palveluita monille muillekin toimialoille, kuten kemian teollisuuteen ja energiateollisuuteen. Tämä pitkän tähtäimen tavoite on ollut pohjana asetettaessa konkreettiset tavoitteet vuodelle 2015.

Ohjelman painopisteiksi ovat nousseet metsätalouden kannattavuuden vahvistaminen, metsiin perustuvan liiketoiminnan vahvistaminen sekä metsien monimuotoisuuden ja virkistyskäytön vahvistaminen. Metsäohjelman tahtotilaksi on nousemassa uusi visio siitä, että Suomen metsäala on v. 2020 vastuullinen biotalouden edelläkävijä, metsiin perustuvat elinkeinot ovat kilpailukykyisiä ja kannattavia ja metsäluonnon monimuotoisuus ja muut ympäristöhyödyt ovat vahvistuneet. Ohjelmalla pyritään siis metsiin perustuvan liiketoiminnan toimintaedellytyksien vahvistamiseen, metsätalouden kannattavuuden parantamiseen sekä metsien monimuotoisuuden, ympäristöhyötyjen ja hyvinvointivaikutuksien vahvistamiseen. Alan toimijat ovat yhdessä sitoutuneet tähän vaativaan tahtotilaan.

Käytännössä tämä tarkoittaa mm. sitä, että eri ministeriöiden toimenpiteitä kohdennetaan Kansallisen metsäohjelman tavoitteiden toteuttamiseen. Erityisen tärkeitä on saada keskeiset maakuntien kehittäjät kuten metsäkeskukset ja ELY-keskukset sekä seutujen kehittämissyhtiöt suuntaamaan resurssejaan yhteisten tavoitteiden suuntaisiksi. Vain näin voidaan saada aikaan merkittäviä tuloksia ja koko metsäala uuteen nousuun.

Kansallisen metsäohjelman rinnalla toteutetaan Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelma 2008–2016 (METSÖ), joka on oleellinen osa tätä strategista ohjelmaa. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriön vetovastuulla oleva Metsäalan strateginen ohjelma tukee metsiin perustuvan liiketoiminnan osalta tätä ohjelmaa ja toimeenpanee siinä TEM:n vastuulla olevia toimenpiteitä.

Metsäalalla on siis selkeä strateginen tahtotila - visio siitä, että metsäala on uuden biotalouden edelläkävijä. Tällä tavoin voimme luoda työtä ja hyvinvointia metsiemme avulla. Kuten aluksi totesin, mahdollisuuksia meillä on enemmän kuin koskaan. Nyt tarvitaan yhdensuuntaisia kehittämistoimenpiteitä, julkisen sektorin tukea kehitystyölle sekä erityisesti

yrietyksien aktiivista panostusta. Tarvitaan uusia investointeja sekä tuotekehitykseen että tuotantoon puun käytön lisäämiseksi.

Hyvät metsäalan ammattilaiset

Tämän tilaisuuden tarkoituksena on pohtia, miten me täällä Hämeen maakunnissa hyödynnämme parhaalla mahdollisella tavalla uutta metsästrategiaa ja sen tarjoamia mahdollisuuksia. Tämä strategia, jota olen kuvannut ja jonka ylliohtaja Juha Ojala tarkemmin esittelee, luo yleiset puitteet, mutta käytännön työ tulee meidän yhdessä suunnitella ja ennen kaikkea toteuttaa tulevina vuosina. Tähän meillä Hämeen maakunnissa on mitä parhaimmat edellytykset. Metsän kasvu on täällä maan parasta, meillä on vahvaa metsäteollisuuden ja erityisesti puutuoteteollisuuden osaamista ja markkinat ovat lähellä niin energiantuotannon kuin puurakentamisen osalta. Puuenergian käyttöä on alueellamme edistetty aktiivisesti, mutta kasvupotentiaalia erityisesti pääkaupunkiseudun suuntaan on edelleen paljon. Lisäksi alueella on korkeatasoista alan osaamista. Nyt on pidettävä huoli, että osaaminen säilyy alueella ja metsäalan ammattikorkeakoulutasoinen opetus tulee turvata myös jatkossa Hämeessä. Metsästrategia ei toteudu alueella ilman osaavia tekijöitä ja näitä HAMK nyt menestyksekkäästi kouluttaa. Metsänomistajien neuvontapalvelut ovat alueella myös kunnossa, asiantuntevan metsäkeskuksen ohella alueelta löytyy palkittuja metsänhoitoyhdistyksiä, kuten Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen yhdistykset.

Toivon, että tästä seminaarista tulee lähtölaukaus metsätalouden uudelle tulemiselle Hämeessä. Täällä on koolla tämän sektorin paras asiantuntemus. Te tiedätte parhaiten, miten alaa pitää edelleen kehittää. Olen vakuuttunut, että tämän seminaarin ja sen ryhmätöiden pohjalta pystymme yhdessä kehittämään metsätaloutta ja koko metsäsektoria. Toivon, että nyt tulevissa ryhmätöissä jo voitte sopia konkreettisista etenemistavoista, joilla tämä strategia viedään käytäntöön. Tarkoituksenahan on, että tämän seminaarin tulokset tullaan ottamaan huomioon niin maakuntaohjelmien toteutuksessa kuin eri viranomaisten työssä.

Tämä seminaari toimii osaltaan myös mallina muille alueille. Tarkoituksena on jalkauttaa metsästrategia koko maahan ja järjestää vastaavia seminaareja myös muualla Suomessa.

Toivotan osallistujille mitä antoisinta ja työntäyteisintä seminaaripäivää. Nyt on aika kehittää koko metsäsektoria Hämeessä!